

17. Οδηγίες διδασκαλίας μαθημάτων του Δημοτικού σχολείου**Β. Φοίτηση και Σχολική Ζωή**

1. Έναρξη ημερήσιου προγράμματος – προσέλευση μαθητών – αποχώρηση μαθητών-ασφάλεια μαθητών
2. Απουσίες μαθητών
3. Αντιμετώπιση παιδαγωγικών θεμάτων, παιδαγωγικές συναντήσεις και ενημέρωση για θέματα αγωγής και προόδου των μαθητών και μαθητριών
4. Σχολικές Βιβλιοθήκες
5. Σχολικές δράσεις στο πλαίσιο της σχολικής ζωής (διδακτικές επισκέψεις - Εκδρομές)
6. Αξιολόγηση μαθητών – επανάληψη τάξης στο Δημοτικό Σχολείο
7. Ενημέρωση μαθητών για το περιεχόμενο ανακοινώσεων – προσκλήσεων
8. Χρήση κινητών τηλεφώνων και ηλεκτρονικών συσκευών
9. Διόρθωση προσωπικών στοιχείων μαθητών στο Βιβλίο Μητρώου και Προόδου
10. Απώλεια τίτλων σπουδών
11. Σχολικά Γεύματα

Γ. Μαθητική Μέριμνα

1. Προστασία από σεισμούς και φυσικές καταστροφές
2. Εμβολιασμός μαθητών και φαρμακευτική αγωγή μαθητών εντός σχολικού ωραρίου
3. Εγγραφή και φοίτηση μαθητών Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων
4. Ισότιμη πρόσβαση στην Εκπαίδευση – Αντιμετώπιση της μαθητικής διαρροής
5. Δικαιώματα μαθητών των οποίων οι γονείς βρίσκονται σε διάσταση ή είναι διαζευγμένοι
6. Ενημέρωση εκπαιδευτικών-Αντιμετώπιση επιμέρους θεμάτων

A. Οργάνωση και Λειτουργία Σχολικής Μονάδας**1. Έναρξη σχολικού έτους 2019- 2020**

Με την έναρξη του σχολικού έτους 2019-2020, κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου από 2 έως 10 Σεπτεμβρίου, σε επίπεδο σχολικής μονάδας, γίνονται όλες οι απαραίτητες προπαρασκευαστικές ενέργειες που σχετίζονται με την οργάνωση και λειτουργία του σχολείου καθώς και τον προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου όπως αναφέρονται στο [άρθρο 10 του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#) όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#). Κατά την πρώτη ημέρα του διδακτικού έτους για τους μαθητές, στις 11 Σεπτεμβρίου 2019, γίνεται ο καθιερωμένος αγιασμός, δίνονται οδηγίες για θέματα που αφορούν στην εφαρμογή του ωρολογίου προγράμματος και στη γενικότερη λειτουργία του σχολείου, οι μαθητές παραλαμβάνουν τα βιβλία τους και αποχωρούν ([άρθρο 2, παρ. 6, και άρθρο 3 παρ. 6 ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#)) όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#).

2. Ωρολόγια Προγράμματα

Τα Ωρολόγια Προγράμματα των Δημοτικών Σχολείων συντάσσονται με βάση:

1. Την [Φ12/657/70691/Δ1/26-04-2016 ΥΑ \(ΦΕΚ 1324Β\)](#), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το [Π.Δ. 79/2017 \(άρθρο 11, κεφ. Α, παρ 1\)](#), όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#) και το [άρθρο 79, ν. 4589/2019 \(ΦΕΚ 13Α\)](#). Ισχύει για τα Ενιαίου τύπου Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία (4/θ και άνω) και
2. Την [83939/Δ1/19-5-2017 Υ.Α. \(ΦΕΚ 1800Β\)](#). Ισχύει για τα μονοθέσια, διθέσια και τριθέσια Δημοτικά Σχολεία (ολιγοθέσια).

Το Εβδομαδιαίο Ωρολόγιο Πρόγραμμα του σχολείου συντάσσεται το πρώτο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου. Η σύνταξη του εβδομαδιαίου ωρολογίου προγράμματος συνιστά ευθύνη του Διευθυντή/ντριας ή του Προϊσταμένου/νης του σχολείου και υλοποιείται με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα υποβάλλεται σε τρία αντίγραφα στον Προϊστάμενο Εκπαιδευτικών Θεμάτων για έγκριση. Ο Προϊστάμενος Εκπαιδευτικών Θεμάτων επιστρέφει ένα θεωρημένο αντίγραφο στο σχολείο και ένα άλλο αντίγραφο αποστέλλει στον οικείο Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου ([παρ. 5, κεφ. Α, άρθρο 11 ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#)) όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ 142Α\)](#).

Το Εβδομαδιαίο Ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας βασίζεται σε παιδαγωγικά κριτήρια και στο πλαίσιο αυτό αξιοποιείται το υποχρεωτικό διδακτικό ωράριο των εκπαιδευτικών και οι διδακτικές ώρες για τις οποίες έχουν τοποθετηθεί στη σχολική μονάδα. Έως ότου τοποθετηθεί στη σχολική μονάδα το σύνολο του εκπαιδευτικού προσωπικού για την πλήρη ανάπτυξη του ΕΩΠΔ, το Εβδομαδιαίο Ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας αναμορφώνεται προσωρινά ως προς τα διδακτικά αντικείμενα, με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο Εκπαιδευτικών Θεμάτων και ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή/ντριας, αξιοποιώντας το σύνολο των προσφερόμενων διδακτικών ωρών με βάση το υποχρεωτικό διδακτικό ωράριο και τις διδακτικές ώρες των εκπαιδευτικών για τις οποίες έχουν τοποθετηθεί στη σχολική μονάδα ([παρ. 12, κεφ. Α, άρθρο 11 ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#)) όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ 142Α\)](#).

Κατά τη σύνταξη των ωρολογίων προγραμμάτων σε καμία περίπτωση δεν παραβιάζεται το εργασιακό και διδακτικό ωράριο των εκπαιδευτικών το οποίο ορίζεται από τις σχετικές διατάξεις ([εδαφ. η, παρ. 16, κεφ. Α, άρθρο 11, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#)).

3. Λειτουργία Ολοήμερου Προγράμματος

α. Στα 6/θέσια και άνω Δημοτικά Σχολεία ο ελάχιστος αριθμός για τη λειτουργία του Ολοήμερου Προγράμματος (1^η, 2^η, 3^η διδακτική ώρα) είναι 14 φοιτώντες μαθητές. Στις σχολικές μονάδες οι οποίες λειτουργούν ως 4/θέσιες και 5/θέσιες ο ελάχιστος αριθμός μαθητών για τη λειτουργία του Ολοήμερου Προγράμματος (1^η, 2^η, 3^η διδακτική ώρα) ορίζεται στους 10 φοιτώντες μαθητές. Όταν ο αριθμός των μαθητών που φοιτούν στο Ολοήμερο Πρόγραμμα είναι χαμηλότερος των 14 φοιτώντων μαθητών σε 6/θέσια και άνω Δημοτικά Σχολεία ή είναι χαμηλότερος των 10 φοιτώντων μαθητών σε 4/θέσια και 5/θέσια Δημοτικά Σχολεία, τότε με απόφαση του οικείου Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης αναστέλλεται η λειτουργία του τμήματος. Εντός του πρώτου πενήμηρου κάθε μήνα, με ευθύνη του Διευθυντή/ντριας της σχολικής μονάδας, συντάσσεται και αποστέλλεται στην οικεία Διεύθυνση αναλυτική κατάσταση φοιτώντων μαθητών/τριών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα [ΠΔ 79, άρθρο 11 κεφ. Α παρ. 16 \(ΦΕΚ 109Α\)](#), όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#), ([ΥΑ 69345/Δ1/2-5-2018 ΑΔΑ: 6Β114653ΠΣ-23Φ](#)).

Επισημαίνεται ότι η φοίτηση των μαθητών/τριών του Ολοήμερου Προγράμματος διακόπτεται όταν ο μαθητής/τρια συμπληρώσει 15 συνεχόμενες απουσίες, οι οποίες δε δικαιολογούνται από ιατρική γνωμάτευση, όταν ο γονέας ή κηδεμόνας ζητήσει τη διακοπή της φοίτησης με γραπτή αίτησή του ή όταν ο γονέας ή κηδεμόνας δεν επικαιροποιήσει την εγγραφή του μαθητή/τριας κατά το 2^ο δεκαπενθήμερο του Νοεμβρίου και το 1^ο δεκαπενθήμερο του Φεβρουαρίου ([εδαφ. θ, παρ. 16, κεφ. Α, άρθ. 11, ΠΔ 79/2017 ΦΕΚ 109Α](#)) όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#).

β. Στα **Ολιγοθέσια Δημοτικά Σχολεία** βασική προϋπόθεση για να λειτουργήσει το Ολοήμερο Πρόγραμμα μετά την λήξη του υποχρεωτικού ωραρίου στις 13:30, είναι η εγγραφή τουλάχιστον των 2/3 των μαθητών για τα 1/θέσια Δημοτικά Σχολεία και 10 μαθητών για τα 2/θέσια και 3/θέσια Δημοτικά Σχολεία. Δικαίωμα εγγραφής στο προαιρετικό Ολοήμερο Πρόγραμμα των ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων έχουν όλοι οι μαθητές/τριες του σχολείου. Στα ολιγοθέσια Δημοτικά Σχολεία η αποχώρηση των μαθητών/τριών του προαιρετικού ολοήμερου προγράμματος πραγματοποιείται στις 16:00. Υπεύθυνος για την αποχώρηση των μαθητών/τριών είναι ο εκπαιδευτικός που διδάσκει στο ολοήμερο πρόγραμμα [83939/Δ1/19-5-2017 Υ.Α. \(ΦΕΚ 1800Β\)](#). Κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους, στην περίπτωση που ο αριθμός των φοιτώντων μαθητών στα λειτουργούντα τμήματα του Ολοήμερου Προγράμματος δεν πληροί τις παραπάνω προϋποθέσεις, τότε αναστέλλεται η λειτουργία τους με απόφαση του οικείου Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από σχετική εισήγηση του Προϊσταμένου Εκπαιδευτικών Θεμάτων. Εντός του πρώτου πενημέρου κάθε μήνα, με ευθύνη του Προϊσταμένου/ης της σχολικής μονάδας, συντάσσεται και αποστέλλεται στην οικεία Διεύθυνση αναλυτική κατάσταση φοιτώντων μαθητών/τριών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα ([Πίνακας Α](#)), η οποία κοινοποιείται στον οικείο Προϊστάμενο Εκπαιδευτικών Θεμάτων.

γ. Στο Ολοήμερο πρόγραμμα του Ενιαίου τύπου Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου (4/θ και άνω), ορίζεται ανά ημέρα, ο εκπαιδευτικός που έχει την ευθύνη λειτουργίας του Ολοήμερου Προγράμματος. Η ημερήσια ευθύνη λειτουργίας του Ολοήμερου Προγράμματος, μπορεί να ανατίθεται σε εκπαιδευτικό κάθε ειδικότητας, καθώς και στον Διευθυντή/ντρια του σχολείου. Στους εκπαιδευτικούς που φέρουν την ευθύνη λειτουργίας στο Ολοήμερο Πρόγραμμα δεν προβλέπεται χορήγηση επιδόματος ([εδαφ. α, παρ. 16, κεφ. Α, άρθρο 11, ΠΔ 79/2017 ΦΕΚ 109Α](#)).

δ. Με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων ορίζονται: α) οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι διδάσκουν και συμπληρώνουν το υποχρεωτικό διδακτικό τους ωράριο στο Ολοήμερο Πρόγραμμα και β) ανά ημέρα, ο εκπαιδευτικός που έχει την ευθύνη λειτουργίας του Ολοήμερου Προγράμματος ([εδαφ. β, παρ. 16, κεφ. Α, άρθρο 11, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#)).

ε. Στο Ολοήμερο Πρόγραμμα καθημερινά και για 1 διδακτική ώρα εντάσσεται το διδακτικό αντικείμενο της Διατροφικής Αγωγής {περ. ια και ιβ της [παρ. 16 του άρθρου 11Α του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το [άρθρο 79 του ν. 4589/2019 \(ΦΕΚ 13Α\)](#)}. Η διδακτική ώρα της Διατροφικής Αγωγής ανατίθεται, κατά προτεραιότητα, στους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν τη δεύτερη ώρα (14.15-15.00) του ολοήμερου προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, **ο αριθμός των εκπαιδευτικών, συμπεριλαμβανομένου και του υπεύθυνου του ολοήμερου προγράμματος, στους οποίους ανατίθεται η διδασκαλία της Διατροφικής Αγωγής δεν μπορεί να υπερβαίνει τον αριθμό των λειτουργούντων τμημάτων της δεύτερης διδακτικής ώρας (14.15-15.00) του ολοήμερου προγράμματος** ([άρθρο 79 του νόμου 4589 \(ΦΕΚ 13Α/2019\)](#)).

Στο Ολοήμερο Πρόγραμμα καθημερινά και για 1 διδακτική ώρα εντάσσεται το γνωστικό αντικείμενο της Μελέτης – Προετοιμασίας, το οποίο ανατίθεται σε εκπαιδευτικούς του κλάδου ΠΕ70. Στο Ολοήμερο Πρόγραμμα καθημερινά και για 1 διδακτική ώρα εντάσσεται επιλεγόμενο διδακτικό αντικείμενο από τα αναφερόμενα: Τ.Π.Ε., Αγγλικά, Αθλητισμός, Εικαστικά, Μουσική, Θεατρική Αγωγή και Πολιτιστικοί Όμιλοι Δραστηριοτήτων. Το διδακτικό αντικείμενο των Πολιτιστικών Ομίλων Δραστηριοτήτων δύναται να ανατίθεται στο σύνολο των εκπαιδευτικών για συμπλήρωση του υποχρεωτικού διδακτικού ωραρίου ([εδαφ. δ & ε, παρ. 16, κεφ. Α, άρθρο 11, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#)).

στ. Κατά το πρώτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου ο Σύλλογος Διδασκόντων αποφασίζει, ύστερα από εισήγηση του Σχολικού Συμβουλίου σχετική με το πλαίσιο υλικοτεχνικής οργάνωσης, τον τρόπο υλοποίησης της «Διατροφικής Αγωγής» των μαθητών που εγγράφονται στο Ολοήμερο Πρόγραμμα ([άρθρο 79 του νόμου 4589 \(ΦΕΚ 13Α/2019\)](#)).

Το γεύμα των μαθητών/τριών παρασκευάζεται στο σπίτι με ευθύνη των γονέων/κηδεμόνων τους. Ο υπεύθυνος του Ολοήμερου Προγράμματος καθώς και οι εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν τη διδακτική ώρα της Διατροφικής Αγωγής, βοηθούν και καθοδηγούν τους μαθητές/τριες ώστε να αποκτήσουν τις απαραίτητες

δεξιότητες που αφορούν στη διαδικασία του γεύματος και να εξυπηρετούνται αυτόνομα. Σε κάθε περίπτωση ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στους μαθητές/τριες των μικρών τάξεων μέχρι να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες αυτοεξυπηρέτησης.

ζ. Επιπροσθέτως, για τη λειτουργία του Ολοήμερου Προγράμματος (στα 4/θέσια και άνω Δημοτικά Σχολεία) ισχύουν όσα αναφέρονται και στην εγκύκλιο με αριθ. [74261/Δ1/13-5-2019](#). «Ενέργειες προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου των Δημοτικών Σχολείων για το σχολικό έτος 2019-2020 – Προγραμματισμός λειτουργίας Ολοήμερου Προγράμματος».

η. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης αίτησης εγγραφής στο Ολοήμερο Πρόγραμμα των σχολικών μονάδων απαιτείται η γραπτή έγκριση του οικείου Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και μόνο για λόγους που κρίνονται ιδιαίτερα σοβαροί.

θ. Ειδικότερα, οι Προϊστάμενοι/ες των **Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων** στα οποία θα λειτουργήσει Ολοήμερο Πρόγραμμα κατά το σχολικό έτος 2019-20, θα πρέπει να συμπληρώσουν και να υποβάλλουν **έως τις 13-9-2019** στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης επικαιροποιημένη ονομαστική κατάσταση των εγγραφέντων μαθητών/τριών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα ([Πίνακας Α](#)), ανά τμήμα λειτουργίας. Οι Προϊστάμενοι/ες των Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων θα πρέπει, επίσης, να συμπληρώσουν και να υποβάλλουν **με τη λήξη του διδακτικού έτους** στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης τον επισυναπτόμενο [Πίνακα Α1](#). Επίσης, οι Προϊστάμενοι/ες των **Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων θα υποβάλλουν έως τις 1-10-2019 το Εβδομαδιαίο Ωρολόγιο Πρόγραμμα και τον Πίνακα Διδακτικού Ωραρίου συμπληρώνοντας τον επισυναπτόμενο [Πίνακα Β](#) στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σε ηλεκτρονική μορφή και οι Διευθύνσεις αποστέλλουν στην Διεύθυνση Σπουδών Πρωτοβάθμιας του Υ.ΠΑΙ.Θ. (spudonpe@minedu.gov.gr) τον πίνακα έως τις 10-10-2019.**

ι. Το ολοήμερο πρόγραμμα των **Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων** θα λειτουργεί τουλάχιστον τρεις (3) ημέρες την εβδομάδα με τις εξής δυνατότητες:

- Με έναν επιπλέον εκπαιδευτικό ΠΕ70 (δηλαδή, μονοθέσιο με 2 εκπαιδευτικούς ΠΕ70, διθέσιο με 3 εκπαιδευτικούς ΠΕ70, τριθέσιο με 4 εκπαιδευτικούς ΠΕ70). Σε αυτήν την περίπτωση οι εκπαιδευτικοί ΠΕ70 αναλαμβάνουν τα μαθήματα της Αισθητικής Αγωγής, (Μουσική, Εικαστικά, Θεατρική Αγωγή), της Φυσικής Αγωγής και των ΤΠΕ (εφόσον είναι κάτοχοι πιστοποίησης Β' επιπέδου). Το γνωστικό αντικείμενο της Μελέτης – Προετοιμασίας μετατίθεται στο προαιρετικό ολοήμερο πρόγραμμα και η έναρξη του ολοήμερου προγράμματος για τις τάξεις Α' και Β' δύναται να μετατίθεται την 6^η διδακτική ώρα με απόφαση του οικείου Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Τα πέντε (5) διδακτικά ημίωρα της Μελέτης – Προετοιμασίας, στις περιπτώσεις που αυτή μετατίθεται στο προαιρετικό ολοήμερο πρόγραμμα, αντικαθίστανται με τα διδακτικά αντικείμενα της Μουσικής, της Θεατρικής Αγωγής, των Εικαστικών, των Αγγλικών, της Φυσικής Αγωγής, των ΤΠΕ, όπως ορίζεται κατ' ελάχιστον και κατά μέγιστον στην [YA 83939/Δ1/19-5-2017 \(ΦΕΚ 1800B\)](#).

- Με έναν ή περισσότερους εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων των κλάδων ΠΕ06 (Αγγλικών), ΠΕ11 (Φυσικής Αγωγής), ΠΕ91 (Θεατρικής Αγωγής), ΠΕ79 (Μουσικής), ΠΕ08 (Καλλιτεχνικών) και ΠΕ 86 (Πληροφορικής) που για τα μονοθέσια και διθέσια θα διδάσκει στο σχολείο τουλάχιστον τέσσερις (4) διδακτικές ώρες ημερησίως (τρεις στο προαιρετικό ολοήμερο πρόγραμμα και μια στο πρωινό υποχρεωτικό πρόγραμμα) και για τα τριθέσια με ένα τμήμα προαιρετικού ολοήμερου προγράμματος θα διδάσκει τουλάχιστον πέντε (5) διδακτικές ώρες ημερησίως. Στα τριθέσια δημοτικά που λειτουργούν δυο τμήματα προαιρετικού ολοήμερου προγράμματος βασική προϋπόθεση για την λειτουργία τους είναι η παρουσία δυο εκπαιδευτικών ειδικοτήτων.

- Με συνδυασμό των δυο ανωτέρω περιπτώσεων, πχ το Προαιρετικό Ολοήμερο Πρόγραμμα Μονοθεσίου με λειτουργία τεσσάρων ημερών, δύναται να λειτουργεί τις δυο ημέρες με εκπαιδευτικό ΠΕ 70 και τις δυο άλλες ημέρες με εκπαιδευτικούς ειδικότητας.

- Σε περιπτώσεις που η στελέχωση με οποιαδήποτε από τις ακόλουθες ειδικότητες ΠΕ06, ΠΕ11, ΠΕ91, ΠΕ79, ΠΕ08, ΠΕ86 είναι δυνατή για μια (1) ή δύο (2) ημέρες ή είναι δυνατή για 3, 4, 5 μέρες, αλλά με λιγότερες των τεσσάρων (4) διδακτικών ωρών την ημέρα για τα μονοθέσια και διθέσια και λιγότερες των πέντε (5) διδακτικών ωρών την ημέρα για τα τριθέσια, τότε το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα διαμορφώνεται όπως

προβλέπεται στην [με αριθ. πρωτ. 83939/Δ1/19-5-2017 Υ.Α. \(ΦΕΚ 1800Β\)](#), με τις ώρες των ειδικοτήτων να εντάσσονται στο πρωινό πρόγραμμα **χωρίς τη λειτουργία του προαιρετικού ολοήμερου προγράμματος.**

Στα Ολιγοθέσια Δημοτικά Σχολεία, ως προς το διδακτικό χρόνο που αφιερώνεται σε κάθε μάθημα ειδικότητας, προβλέπεται κατ' ελάχιστον ο κάθε μαθητής/τρια του σχολείου, να παρακολουθεί για 1 διδακτικό ημίωρο το μάθημα της διαθέσιμης ειδικότητας σε συνδιδασκαλία, που θα οριστεί από τις ομαδοποιήσεις τις οποίες και θα συγκροτήσουν οι εκπαιδευτικοί του σχολείου. Έτσι σε κάθε περίπτωση, για τα μαθήματα της Φυσικής Αγωγής, των Εικαστικών, της Μουσικής και της Θεατρικής Αγωγής, θα πρέπει ο κάθε μαθητής/τρια του σχολείου να διδάσκεται μέσω ομαδοποιήσεων και συνδιδασκαλίας κατ' ελάχιστον το ένα διδακτικό ημίωρο όπως ορίζεται στην [με αριθ. πρωτ. 83939/Δ1/19-5-2017 Υ.Α. \(ΦΕΚ 1800Β\)](#). Το ίδιο ισχύει και για το μάθημα των Αγγλικών που διδάσκεται εφόσον διατίθεται εκπαιδευτικός ΠΕ 06 καθώς και για το μάθημα των ΤΠΕ που διδάσκεται εφόσον διατίθεται εκπαιδευτικός ΠΕ 86 ή εκπαιδευτικός του σχολείου που είναι κάτοχος πιστοποίησης Β' επιπέδου.

Σε όσες περιπτώσεις Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων δεν λειτουργεί μια ή περισσότερες τάξεις λόγω έλλειψης μαθητών, οι ώρες αυτές που πλεονάζουν, διατίθενται στα διδακτικά αντικείμενα της Μουσικής, της Θεατρικής Αγωγής, των Εικαστικών, των Αγγλικών, της Φυσικής Αγωγής, των ΤΠΕ όπως ορίζεται κατ' ελάχιστον και κατά μέγιστο στην [ΥΑ 83939/Δ1/19-5-2017 \(ΦΕΚ 1800Β\)](#). Αν και μετά από την συμπλήρωση του Προγράμματος εξακολουθούν να πλεονάζουν διδακτικές ώρες, αυτές, με απόφαση του συλλόγου διδασκόντων διατίθενται για ενισχυτική διδασκαλία.

Στα ολιγοθέσια Δημοτικά Σχολεία παρέχεται σχετική αυτονομία στη σύνταξη του Εβδομαδιαίου Ωρολογίου Προγράμματος, ως προς τον τρόπο και το χρόνο εισαγωγής των διδακτικών αντικειμένων στο Πρόγραμμα, το οποίο προσαρμόζεται στις μορφωτικές ανάγκες των μαθητών, τη σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού, τις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές συνθήκες του κάθε σχολείου και τις ώρες των εκπαιδευτικών που διατίθενται και σύμφωνα με τις προβλέψεις της [ΥΑ με αριθ. πρωτ. 83939/Δ1/19-5-2017 \(ΦΕΚ 1800Β\)](#).

Συνιστάται το ολοήμερο πρόγραμμα στα Ολιγοθέσια Δημοτικά Σχολεία, για παιδαγωγικούς λόγους και για τον εμπλουτισμό του προγράμματός του, τις ημέρες λειτουργίας του να στελεχώνεται με εκπαιδευτικούς διαφορετικών ειδικοτήτων, όπου αυτό είναι δυνατό.

Περιπτώσεις λειτουργίας Ολοήμερων Μονοθέσιων Δημοτικών Σχολείων

Ένα 1/θέσιο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο δύναται να λειτουργήσει και με τις παρακάτω εκδοχές στο εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμά του:

1. Με διάθεση εκπαιδευτικού ειδικότητας για τουλάχιστον 3 ημέρες εβδομαδιαίως και για 4 ώρες τουλάχιστον την ημέρα και συγχρόνως διάθεση επιπλέον εκπαιδευτικού ειδικότητας για τουλάχιστον 2 διδακτικές ώρες την ημέρα διάθεσής του. Σε αυτή την περίπτωση **ολοήμερο πρόγραμμα δύναται να λειτουργεί 3, 4 ή 5 μέρες την εβδομάδα και οι διδακτικές ώρες των επιπλέον εκπαιδευτικών ειδικοτήτων εντάσσονται στο πρωινό πρόγραμμα.**

2. Με διάθεση εκπαιδευτικού ειδικότητας για 1 ή 2 ημέρες την εβδομάδα με 2 τουλάχιστον διδακτικές ώρες την ημέρα ή διάθεση εκπαιδευτικού ειδικότητας από 3 έως 5 ημέρες και έως 3 διδακτικές ώρες την ημέρα. **Σε αυτή την περίπτωση δεν προβλέπεται η λειτουργία του ολοήμερου προγράμματος και τα γνωστικά αντικείμενα των ειδικοτήτων εντάσσονται στο πρωινό πρόγραμμα.**

3. Με διάθεση επιπλέον εκπαιδευτικού ΠΕ70 με πλήρες ωράριο 25 ωρών και με έναν ή περισσότερους εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων. Σε αυτή την περίπτωση το **ολοήμερο πρόγραμμα λειτουργεί με τον εκπαιδευτικό ΠΕ70 και τα γνωστικά αντικείμενα των ειδικοτήτων εντάσσονται στο πρωινό πρόγραμμα.**

Κατά αναλογία τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή στα 2/θέσια και 3/θέσια Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία.

Έχοντας υπόψη την αποτύπωση λειτουργίας των ολιγοθέσιων σχολείων κατά τα σχολικά έτη 2017-18 και 2018-19 κατ' εφαρμογή της [ΥΑ με αριθ. πρωτ. 83939/Δ1/19-5-2017 \(ΦΕΚ 1800Β\)](#) και τη θετική αποτίμηση από τα

στοιχεία που συνελέγησαν, καλούνται οι Διευθυντές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης να υποστηρίξουν τη συγκεκριμένη εκπαιδευτική καινοτομία.

Παρακαλούνται οι Διευθυντές Π.Ε. να συμπληρώσουν τον συνημμένο [πίνακα \(Πίνακας Καταγραφής Λειτουργίας Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων\)](#) και να τον αποστείλουν, μέσω των Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, στη Διεύθυνση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης του Υ.ΠΑΙ.Θ. spudonpe@minedu.gov.gr, **μέχρι τις 31-10-2019.**

4. Διδασκαλία 2ης ξένης γλώσσας

Για τη διδασκαλία της 2^{ης} ξένης γλώσσας ισχύει η [Φ.52/63/12873/Γ1/6-2-2012 \(ΦΕΚ 253B\)](#), όπως τροποποιήθηκε με τη με αριθ. πρωτ. [Φ12/657/70691/26-04-2016/Δ1 Υπουργική Απόφαση \(ΦΕΚ 1324B\)](#), η [53476/ΓΔ4/04-04-2017 Υπουργική Απόφαση \(ΦΕΚ 1171B\)](#) και η [Φ52/60314/Δ1/16-4-2019 ΑΔΑ: ΩΜΞΛ4653ΠΣ-ΩΘΧ](#) εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ. Οι ανωτέρω τηρούνται χωρίς καμία παρέκκλιση και την ευθύνη για την τήρησή τους έχει τόσο ο οικείος Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης όσο και ο Διευθυντής/ντρια του σχολείου.

5. Κατ' οίκον εργασίες

Το ζήτημα των κατ' οίκον εργασιών διασαφηνίζεται με τις με αριθ. [Φ.12/428/85241/Γ1/18-8-2003](#) και [Φ.12/342/35602/Γ1/9-5-2005](#) εγκυκλίους του Υ.ΠΑΙ.Θ. με θέμα: «Κατ' οίκον εργασίες».

Οι εκπαιδευτικοί των σχολείων αναφορικά με τις κατ' οίκον εργασίες, λαμβάνουν υπόψη ότι πρέπει να αποφεύγεται το πλήθος των εργασιών, οι οποίες δε συμβάλλουν στην ποιοτική πρόσληψη της γνώσης, στην ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής σκέψης και σίγουρα δεν υποβοηθούν τον μαθητή/τρια στην οικοδόμηση τόσο των κατώτερων (γνώση, κατανόηση, εφαρμογή) όσο και των ανώτερων (ανάλυση, σύνθεση, αξιολόγηση) βαθμίδων της γνωστικής ταξινόμησης.

Επισημαίνεται ότι οι φωτοτυπημένες εργασίες πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο δυνατό.

Με την ΥΑ 217785/Δ1/18-12-2018 [ΦΕΚ 6014B/2018](#) και [ΦΕΚ 56B/2019](#) «**Παραμονή των διδακτικών βιβλίων στο Δημοτικό Σχολείο για τουλάχιστον δύο (2) Σαββατοκύριακα το μήνα**» τα διδακτικά βιβλία των μαθητών/τριών του Δημοτικού Σχολείου παραμένουν για **τουλάχιστον δύο Σαββατοκύριακα το μήνα**, στο σχολείο την Παρασκευή, πριν από κάθε Σαββατοκύριακο που έχει αποφασιστεί από τον Σύλλογο Διδασκόντων του σχολείου, έως τη Δευτέρα.

Επισημαίνεται, ότι η συγκεκριμένη δραστηριότητα υλοποιείται τουλάχιστον δύο (2) φορές τον μήνα για όλους τους μήνες του διδακτικού έτους και η καθιέρωση της παραμονής των διδακτικών βιβλίων στο σχολείο, δεν αποτελεί μια συμβολική παρέμβαση, αλλά επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες να μην ασχολούνται με την προετοιμασία μαθημάτων κατά τη διάρκεια αυτών των Σαββατοκύριακων. Ως εκ τούτου σε καμία περίπτωση δεν ανατίθενται εργασίες και δεν προγραμματίζονται επαναληπτικές εμπειρωτικές δοκιμασίες για τη Δευτέρα μετά το Σαββατοκύριακο υλοποίησης της δράσης. Ο Διευθυντής του σχολείου με τον Σύλλογο Διδασκόντων μεριμνούν:

- 1) Για τη σωστή εφαρμογή της δράσης και την ενδεχόμενη διαμόρφωση του Εβδομαδιαίου Ωρολογίου Προγράμματος για την υποστήριξη της.
- 2) Για την ενημέρωση των γονέων και κηδεμόνων με ανάρτηση των ημερομηνιών εφαρμογής της δράσης με τους ακόλουθους τρόπους: α) σε εμφανές σημείο του σχολείου, β) στην ιστοσελίδα του σχολείου, γ) με ενημερωτικό σημείωμα έντυπο ή ηλεκτρονικό.
- 3) Για την αποστολή του σχετικού πρακτικού του Συλλόγου Διδασκόντων στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης **έως την Παρασκευή 27 Σεπτεμβρίου 2019.**

6. Επιτήρηση μαθητών –Εφημερία

Για τα θέματα της επιτήρησης των μαθητών/τριών τηρούνται χωρίς καμία παρέκκλιση όσα αναφέρονται στα [άρθρα 12 και 18B του ΠΔ 79/2017, \(ΦΕΚ 109A\)](#) όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142A\)](#) και στην [παράγραφο 18 του άρθρου 36 της με αριθ. Φ.353.1/324/105657/Δ1/8-10-2002, \(ΦΕΚ 1340B\) Υ.Α.](#)

Η οργάνωση της εφημερίας σε κάθε σχολείο συμπεριλαμβάνεται σε πρακτικό του Συλλόγου Διδασκόντων στο οποίο ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τους σχολικούς χώρους που επιτηρούνται, τον αριθμό των εφημερευόντων εκπαιδευτικών, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές τους, την εφημερία κατά τη διάρκεια του Ολοήμερου Προγράμματος ή όταν επικρατούν δυσμενείς καιρικές συνθήκες. Για τη ρύθμιση των ζητημάτων αυτών και ειδικότερα για τον ορισμό του αριθμού των εφημερευόντων εκπαιδευτικών λαμβάνονται υπόψη η οργανικότητα/λειτουργικότητα του σχολείου, ο αριθμός των μαθητών, η έκταση και η ιδιομορφία του σχολικού χώρου και εν γένει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του σχολείου ([παρ.2, άρθρο 12, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109A](#)).

Η κατάρτιση του προγράμματος των εφημεριών, το οποίο συμπεριλαμβάνει και την εφημερία στο Ολοήμερο Πρόγραμμα, γίνεται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων ύστερα από πρόταση του Διευθυντή/τριας του σχολείου ή του Υποδιευθυντή, ο οποίος και έχει την εποπτεία της εφημερίας σε όλη τη διάρκεια του διδακτικού έτους. Το πρόγραμμα των εφημεριών αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων του εκπαιδευτικού προσωπικού και υποβάλλεται στον Προϊστάμενο Εκπαιδευτικών Θεμάτων, μαζί με το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου ([παρ. 3, άρθρο 12, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109A](#)), όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142A\)](#).

Από την υποχρέωση άσκησης της εφημερίας απαλλάσσονται ο Διευθυντής/τρια και ο Υποδιευθυντής/τρια ([άρθρο 12, παρ. 4 Π.Δ. 79/2017 ΦΕΚ 109A](#)).

Οι εκπαιδευτικοί που συμπληρώνουν το ωράριό τους σε δύο (2) σχολεία κάνουν εφημερία μόνο στο ένα, σε αυτό στο οποίο διδάσκουν περισσότερες ώρες. Καθήκοντα εφημερίας δεν ανατίθενται σε εκπαιδευτικούς που διδάσκουν σε τρία και περισσότερα σχολεία, όταν τουλάχιστο το ένα από αυτά λειτουργεί σε χωριστό κτίριο. Τα συστεγαζόμενα σχολεία αναφορικά με την αρμοδιότητα της εφημερίας θεωρούνται ως ένα σχολείο ([παρ. 6, άρθρο 12, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109A](#)). Οι εκπαιδευτικοί που διατίθενται σε δύο σχολεία για ίσο αριθμό ωρών, αναλαμβάνουν εφημερία στο σχολείο οργανικής θέσης ή 1ης τοποθέτησης.

Τα συστεγαζόμενα σχολεία που συλλειτουργούν καταρτίζουν κοινό πίνακα εφημερευόντων, ώστε όλοι οι εκπαιδευτικοί του συγκροτήματος, ανεξάρτητα από το σχολείο στο οποίο ανήκουν, να πραγματοποιούν τον ίδιο εβδομαδιαίο αριθμό εφημεριών. Η επιτήρηση γίνεται χωρίς διάκριση για όλους τους μαθητές, ανεξάρτητα από το σχολείο στο οποίο φοιτούν ([παρ. 8, άρθρο 12, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109A](#)).

Έκτακτη αντικατάσταση ή αναπλήρωση εφημερευόντος εκπαιδευτικού και αλλαγή της ημέρας εφημερίας γίνεται μόνο από τον Διευθυντή/τρια ή τον Υποδιευθυντή/τρια του σχολείου. Οποιαδήποτε αντικατάσταση, αναπλήρωση και αλλαγή εφημερίας τεκμηριώνεται και καταγράφεται στο Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής ([παρ. 5, άρθρο 12, Π.Δ. 79/2017, ΦΕΚ 109A](#)).

Υπεύθυνος για την επιτήρηση των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδακτικής ώρας είναι ο εκπαιδευτικός που διδάσκει τη συγκεκριμένη ώρα. Ο εκπαιδευτικός εισέρχεται στην αίθουσα μαζί με τους μαθητές/τριες και μετά το τέλος του μαθήματος εξέρχεται από αυτή όταν έχουν αποχωρήσει όλοι οι μαθητές/τριες, συνοδεύοντάς τους στο προαύλιο ([παρ. 9, άρθρο 12, Π.Δ. 79/2017, ΦΕΚ 109A](#)).

Η αποχώρηση των μαθητών/τριών πραγματοποιείται με τη λήξη του διδακτικού ωραρίου της τάξης. Αποχώρηση μαθητή/τριας από το σχολείο πριν τη λήξη του διδακτικού ωραρίου, γίνεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλειά του/της (ενημέρωση και σύμφωνη γνώμη γονέων ή κηδεμόνων, εξασφάλιση συνοδείας μαθητών/τριών με ευθύνη των γονέων) ([παρ. 10, άρθρο 12, Π.Δ. 79/2017, ΦΕΚ 109A](#)).

7. Ωράριο Εκπαιδευτικών

Το εβδομαδιαίο υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών, που υπηρετούν στα Δημοτικά Σχολεία, ορίζεται βάσει του άρθρου [49, παρ. 1, περ. β, του ν. 4547/2018 \(ΦΕΚ 102Α\)](#).

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το [άρθρο 30, παρ. 6 του ν. 4547/2018 \(ΦΕΚ 102Α\)](#) Υποδιευθυντής/τρια ορίζεται στις σχολικές μονάδες όπου φοιτούν περισσότεροι από εκατόν είκοσι (120) μαθητές. Αν στις σχολικές μονάδες φοιτούν περισσότεροι από διακόσιους εβδομήντα (270) μαθητές, ορίζεται και δεύτερος υποδιευθυντής/τρια.

Επισημαίνεται ότι, οι Διευθυντές/τριες - Προϊστάμενοι/ες των Δημοτικών φροντίζουν ώστε όλοι οι εκπαιδευτικοί να καλύπτουν πλήρως το διδακτικό ωράριό τους. Ως προς το εργασιακό ωράριο σε καμία περίπτωση δεν παραβιάζεται η σχετική διάταξη του [άρθρου 245 του ν. 4512/2018 \(ΦΕΚ 5Α\)](#) σύμφωνα με την οποία ο εκπαιδευτικός δεν υποχρεούται να παραμείνει στο σχολείο πέραν των έξι (6) ωρών.

8. Συμπλήρωση Διδακτικού Ωραρίου Εκπαιδευτικών

Η διαδικασία συμπλήρωσης ωραρίου των εκπαιδευτικών γίνεται σύμφωνα με την [παρ. 5 του άρθρου 33 του ν. 4386/2016 \(ΦΕΚ 83Α\)](#) με θέμα: «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις».

9. Απουσία εκπαιδευτικού

Σε περίπτωση έκτακτης απουσίας εκπαιδευτικού το ωράριο αποχώρησης των μαθητών/τριών από το σχολείο δε διαφοροποιείται από το προβλεπόμενο, όπως αυτό ορίζεται στο εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας. Ο τρόπος κάλυψης έκτακτης απουσίας εκπαιδευτικού αποφασίζεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων και καταγράφεται στο Βιβλίο Πράξεων του Συλλόγου Διδασκόντων στην πρώτη συνεδρίαση του σχολικού έτους και δύναται να τροποποιείται, κατά περίπτωση, όταν κρίνεται αναγκαίο. Την ευθύνη υλοποίησης της απόφασης έχει ο Διευθυντής/ντρια της σχολικής μονάδας ([παρ. 13, κεφ. Α, άρθρο 11, ΠΔ 79/2017 ΦΕΚ 109Α](#)).

10. Άδειες εισόδου στα Δημοτικά Σχολεία

Διεξαγωγή ερευνών καθώς και πρακτικών ασκήσεων φοιτητών και σπουδαστών πραγματοποιούνται στις σχολικές μονάδες μόνο μετά από την έγκριση των αρμόδιων Διευθύνσεων του Υ.ΠΑΙ.Θ., σύμφωνα με τη υπ' [αριθ. 49181/Γ2/18-5-2005](#) εγκύκλιο.

Για την εύρυθμη διεξαγωγή όλων των παραπάνω, απαραίτητη είναι η σύμφωνη γνώμη των Συλλόγων Διδασκόντων και, όπου απαιτείται, των Διευθυντών Εκπαίδευσης και των γονέων των μαθητών.

Ειδικότερα η πρακτική άσκηση των φοιτητών των Π.Τ.Δ.Ε και Παιδαγωγικών Τμημάτων Νηπιαγωγών των Πανεπιστημίων πραγματοποιείται σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ύστερα από απόφαση του Υπουργού Παιδείας, σύμφωνα με το [άρθρο 4 του ΠΔ 320/1983 \(ΦΕΚ 116Α\)](#).

Στις περιπτώσεις διεξαγωγής των πρακτικών ασκήσεων φοιτητών, οι εκπαιδευτικοί κάθε τάξης παρευρίσκονται υποχρεωτικά μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας και είναι υπεύθυνοι για όλη την εκπαιδευτική διαδικασία και την ασφάλεια των μαθητών/τριών.

Επισημαίνεται ότι σε καμία περίπτωση δε δίνονται στοιχεία των μαθητών/τριών σε πρόσωπο ή φορέα.

Για την υλοποίηση προγραμμάτων, δράσεων και εκδηλώσεων καθώς και για την παρουσία ειδικών επιστημόνων, καλλιτεχνών κλπ. στα σχολεία, στο πλαίσιο της σχολικής ζωής και του πολιτισμού, ισχύουν τα αναφερόμενα στο [άρθρο 16 του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#) όπως τροποποιήθηκε από [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#) και [το άρθρο 204 του ν. 4610 \(ΦΕΚ 70Α/2019\)](#). Ειδικότερα εντός του σχολείου και κατά την διάρκεια

του διδακτικού ωραρίου πραγματοποιούνται δράσεις με σκοπό την υλοποίηση προγραμμάτων και δραστηριοτήτων που προάγουν την εκπαιδευτική διαδικασία [παρ.2 άρθρο 16, ΠΔ79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#). Στο πλαίσιο αυτών των δράσεων η παρουσία τρίτων προσώπων προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη του Συλλόγου Διδασκόντων και την ενημέρωση του Προϊσταμένου Εκπαιδευτικών Θεμάτων [παρ. 12 άρθρο 16 ΠΔ79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#) όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#). Εξαιρέση αποτελεί η παρουσία φοιτητών/σπουδαστών για την πρακτική τους άσκηση ([άρθρο 4 ΠΔ 320/1983 ΦΕΚ 116Α](#)) ή κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται από τις ισχύουσες ειδικές διατάξεις. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, δράσεις φορέων που υλοποιούνται στο πλαίσιο άσκησης κοινωνικής πολιτικής και δεν εντάσσονται στις εκπαιδευτικές δράσεις, υλοποιούνται μετά το πέρας του ωρολογίου προγράμματος.

Αιτήματα τα οποία προέρχονται από εκπροσώπους των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης σχετικά με την πραγματοποίηση ρεπορτάζ, ταινιών, κλπ σε σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, υποβάλλονται στη Διεύθυνση Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Π.Ε. του Υ.ΠΑΙ.Θ.

Στην περίπτωση που χορηγείται από το Υ.ΠΑΙ.Θ. η σχετική άδεια, η όλη διαδικασία της καταγραφής από τα Μ.Μ.Ε. οριοθετείται από τους κανόνες δεοντολογίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα [παρ. 3, άρθρο 10 και παρ. 3, άρθρο 13 του Ν. 2472/1997 \(ΦΕΚ 50Α\)](#).

11. Συστεγαζόμενα Σχολεία

Για την λειτουργία των συστεγαζόμενων σχολείων εφαρμόζονται οι διατάξεις του [ΠΔ 79 /2017 \(ΦΕΚ 109Α\) \(άρθρο 11, κεφ. Α, παρ. 14 και 15 και άρθρο 19\)](#), όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#).

Επισημαίνεται ότι στα συστεγαζόμενα σχολεία με απόφαση του οικείου Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, συγκροτούνται κοινά τμήματα:

- α) Πρόωρης Υποδοχής και
- β) Ολοήμερου Προγράμματος.

Οι Σύλλογοι Διδασκόντων των συστεγαζόμενων σχολείων συνεδριάζουν και ορίζουν από κοινού υπεύθυνους Ολοήμερου Προγράμματος, καθώς και υπεύθυνο εκπαιδευτικό Πρόωρης Υποδοχής στην περίπτωση κοινού τμήματος. Σε περίπτωση διαφωνίας, η λύση δίνεται με απόφαση του Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ([άρθρο 23, ν. 4559/2018 ΦΕΚ 142Α](#)).

12. Διαδικασία ενημέρωσης του mySchool - Αλλαγή ονομασίας σχολείων στο πληροφοριακό σύστημα mySchool

Το Πληροφοριακό Σύστημα mySchool ενημερώνεται άμεσα με τα αντίστοιχα δεδομένα λειτουργίας της σχολικής μονάδας, με έμφαση στην ορθή αποτύπωση των δεδομένων του εκπαιδευτικού προσωπικού, των μαθητών/τριών, των τμημάτων που λειτουργούν και των αναθέσεων όπως ορίζονται από την κατανομή των διδακτικών αντικειμένων. Επισημαίνουμε πως με ευθύνη του Διευθυντή/τριας της σχολικής μονάδας **με την έναρξη του σχολικού έτους** και στους καθορισμένους χρόνους επικαιροποιούνται τα δεδομένα του συστήματος mySchool σε σχέση με όλα τα προβλεπόμενα πεδία. Επιπλέον, απαιτείται η επισταμένη παρακολούθηση των ανακοινώσεων - μηνυμάτων που αποστέλλονται από την ομάδα υποστήριξης του συστήματος.

Προκειμένου να εξασφαλίζεται η αποδεικτική διαδικασία της εύρυθμης λειτουργίας κάθε σχολικής μονάδας, είναι αναγκαία η καταχώριση – οπωσδήποτε σε καθημερινή βάση, όταν υφίστανται μεταβολές – κάθε στοιχείου μεταβολής (μαθητικού δυναμικού ή εκπαιδευτικού προσωπικού, ακόμα και σχολικής μονάδας), ώστε να αποτυπώνεται με ακρίβεια η λειτουργία της σχολικής μονάδας.

Επισημαίνεται ότι η καταχώριση αυτή έχει ως σκοπό την άντληση έγκυρων δεδομένων και πληροφοριών βάσει των οποίων θα γίνεται ο προγραμματισμός δράσης, αλλά και η λήψη αποφάσεων από τα όργανα της διοίκησης (εγκύκλιος υπ' αρ. [149084/ΓΔ4/8-9-2017](#)).

Επισημαίνεται ότι οι σχολικές μονάδες, με ευθύνη των Διευθυντών/τριών τους, στο πεδίο της πληροφοριακής πλατφόρμας mySchool, οφείλουν να προβούν στις αναγκαίες αλλαγές, ώστε η ονομασία – επωνυμία και πιθανή προσωνυμία του σχολείου, να αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα χωρίς κανενός άλλου τύπου προσδιορισμό (πχ 1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ).

13. Ημερολόγιο σχολικής ζωής

Οι εγγραφές στο Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής αποτελούν ευθύνη του Διευθυντή/τριας ή του Προϊσταμένου/νης του σχολείου όπως ορίζεται από το [άρθρο 20, κεφάλαιο Γ, παράγραφος 3 του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#). **Πρόσβαση ενημέρωσης στο περιεχόμενο του συγκεκριμένου βιβλίου έχει όλο το διδακτικό προσωπικό του σχολείου.** Στο Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής καταχωρούνται στοιχεία της καθημερινής ζωής της σχολικής μονάδας και καταγράφονται με χρονολογική σειρά όλα τα στοιχεία, γεγονότα, συμβάντα που αναφέρονται στη σχολική ζωή και τη λειτουργία του σχολείου όπως εκδηλώσεις, συνεργασία με φορείς, έκτακτη απουσία εκπαιδευτικού, έκτακτη αλλαγή εφημερίας κ.λπ..

14. Συνεδριάσεις Συλλόγου Διδασκόντων - παιδαγωγικές συναντήσεις - έλεγχος προόδου - συνεργασία με τους γονείς

Ισχύουν όσα αναφέρονται στα [άρθρα 14 και 15 του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#), όπως τροποποιήθηκε με το [άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#) καθώς και στα άρθρα 37, 38 και 39 της [Φ.353.1/324/105657/Δ1/8-10-2002 \(ΦΕΚ 1340Β\) Υ.Α.](#)

Οι παιδαγωγικές συναντήσεις και η ενημέρωση των γονέων και κηδεμόνων για θέματα αγωγής και προόδου πραγματοποιούνται όπως προβλέπεται [στο άρθρο 14 του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#), όπως τροποποιήθηκε με το [άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#), εκτός διδακτικού και εντός εργασιακού ωραρίου (13:15 – 14:00).

Οι γονείς και οι κηδεμόνες επισκέπτονται το σχολείο κατά τις προγραμματισμένες συναντήσεις με τους εκπαιδευτικούς και εκτάκτως, όταν κρίνεται αναγκαίο, ύστερα από συνεννόηση και επικοινωνία μαζί τους.

15. Επιμορφωτικές συναντήσεις

Με απόφαση του Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου και χωρίς να απαιτείται άδεια άλλης αρχής μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέχρι δυο (2) εργάσιμες μέρες το χρόνο ανά τάξη, για την πραγματοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων και ημερίδων [Άρθρο 17 του ΠΔ 79/2017, \(ΦΕΚ 109Α\)](#) όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#). Λοιπά θέματα που αφορούν επιμορφωτικές δράσεις ρυθμίζονται σύμφωνα με το [άρθρο 17 του ΠΔ 79/2017, \(ΦΕΚ 109Α\)](#), όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#).

Σύμφωνα με την [παρ. 3, άρθρο 17 του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ109Α\)](#), όπως τροποποιήθηκε με το [άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ 142Α\)](#) οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου Δασκάλων κατά το χρονικό διάστημα από 1 έως 10 Σεπτεμβρίου και από 15 έως 21 Ιουνίου, διοργανώνουν και πραγματοποιούν συσκέψεις και σεμινάρια με τους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς τους με σκοπό την παροχή ενημέρωσης και την υποστήριξη των εκπαιδευτικών σχετικά με την εφαρμογή και λειτουργία του Ενιαίου Τύπου Ολοήμερου Δημοτικού. Οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου Ε.Α.Ε. και οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου για την Εκπαίδευση και την Αειφορία προκειμένου να προγραμματίσουν τις επιμορφωτικές τους δράσεις στα δημοτικά συνεργάζονται με τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου Δασκάλων για τον καλύτερο συντονισμό του έργου τους. Η συμμετοχή όλων των εκπαιδευτικών, στις ενημερωτικές/επιμορφωτικές αυτές συναντήσεις, είναι υποχρεωτική.

16. Κατανομή τμημάτων

Ο μέγιστος αριθμός μαθητών ανά τμήμα στο Δημοτικό Σχολείο καθορίζεται σύμφωνα με τις προβλέψεις της [παρ. 2, του άρθρου 7](#) , [ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#) όπως αντικαταστάθηκε από τις προβλέψεις των [παρ. 5,6,7,8 του άρθρου 74 του ν. 4589/2019 \(ΦΕΚ 13Α\)](#).

Στα Δημοτικά Σχολεία κάθε μάθημα διδάσκεται αποκλειστικά από έναν μόνο εκπαιδευτικό κλάδου ΠΕ70 Δασκάλων ή από έναν εκπαιδευτικό της αντίστοιχης ειδικότητας όταν πρόκειται για τα μαθήματα ειδικοτήτων που προβλέπονται στο ισχύον ωρολόγιο πρόγραμμα. Εξαιρέση αποτελούν τα διδακτικά αντικείμενα της Αισθητικής Αγωγής (Εικαστικά, Μουσική, Θεατρική Αγωγή) και η Ευέλικτη Ζώνη, τα οποία μπορούν να ανατίθενται σε περισσότερους από έναν εκπαιδευτικούς. Η Ευέλικτη Ζώνη ανατίθεται σε εκπαιδευτικούς όλων των κλάδων με προτεραιότητα στον εκπαιδευτικό κλάδου ΠΕ70 Δασκάλων του τμήματος ([παρ. 6, κεφ. Α, άρθρο 11, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#)).

Σε περιπτώσεις μη κάλυψης των διδακτικών ωρών από εκπαιδευτικούς των αντίστοιχων κλάδων ισχύουν όσα ορίζονται στις κείμενες διατάξεις ([παρ. 7, κεφ. Α, άρθρο 11, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#)).

Με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων ορίζεται ως υπεύθυνος για κάθε ένα από τα λειτουργούντα τμήματα αποκλειστικά ένας (1) εκπαιδευτικός του κλάδου ΠΕ70 Δασκάλων στον οποίο ανατίθενται κατά προτεραιότητα τα διδακτικά αντικείμενα του κλάδου ΠΕ70 Δασκάλων που προβλέπονται στο ωρολόγιο πρόγραμμα της τάξης του ([παρ. 8, κεφ. Α, άρθρο 11, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#)).

Για την κατανομή των τάξεων/τμημάτων λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

α) ο χρόνος ανάληψης τμήματος από εκπαιδευτικό να μην υπερβαίνει τη συνεχόμενη διετία. Η ανάληψη του ίδιου τμήματος από εκπαιδευτικό για τρίτη συνεχόμενη χρονιά γίνεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, παιδαγωγικά τεκμηριωμένη, μετά από σύμφωνη γνώμη του Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου. Επισημαίνεται ότι δεν επιτρέπεται η ανάληψη τμήματος από τον ίδιο εκπαιδευτικό πέραν της τριετίας, συνεχόμενης ή μη,

β) συνιστάται να αποφεύγεται η κατ' εξακολούθηση ανάληψη των ίδιων τάξεων ή κύκλου τάξεων (π.χ. Α' –Β' Δημοτικού) από τον ίδιο εκπαιδευτικό,

γ) συνιστάται, επίσης, στους εκπαιδευτικούς για παιδαγωγικούς και λόγους δεοντολογίας να μην αναλαμβάνουν τμήματα στα οποία φοιτούν τα τέκνα τους,

δ) ο Σύλλογος Διδασκόντων, με σχετική απόφασή του, καθορίζει τα κριτήρια για την κατανομή τμημάτων και τάξεων, λαμβάνοντας υπόψη τις επιμέρους ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας. Η υπηρεσιακή κατάσταση των εκπαιδευτικών (όπως χρόνια υπηρεσίας, οργανικά τοποθετημένος, αναπληρωτής, αποσπασμένος) δεν μπορεί να αποτελεί κριτήριο για την κατανομή των τμημάτων και των τάξεων ανάμεσα στα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού ([παρ. 10, κεφ. Α, άρθρο 11, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#)) όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#).

Σε περίπτωση που υπάρχουν σημαντικές διαφορές απόψεων και προκύπτουν δυσκολίες στην κατανομή των τάξεων/τμημάτων, ο Διευθυντής/ντρια ή ο Προϊστάμενος/νη ορίζει μια έκτακτη συνεδρίαση σε μια προσπάθεια σύνθεσης των διαφορετικών απόψεων, στην οποία καλείται ο οικείος Προϊστάμενος Εκπαιδευτικών Θεμάτων ([παρ. 11, κεφ. Α, άρθρο 11, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#)) όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#).

17. Οδηγίες διδασκαλίας μαθημάτων του Δημοτικού σχολείου

Για τη διαχείριση της ύλης και τη διδασκαλία των μαθημάτων του Δημοτικού σχολείου έχουν εκδοθεί οδηγίες, τις οποίες μπορεί να αναζητήσει ο εκπαιδευτικός στους παρακάτω συνδέσμους:

- I. [Γλώσσα](#)
- II. [Μαθηματικά](#)
- III. [Κοινωνικές επιστήμες και Φυσική Αγωγή](#)

- IV. [Φυσικές επιστήμες](#)
- V. [Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών](#)
- VI. [Ξένων γλωσσών](#)
- VII. [Αισθητικής Αγωγής](#)

B. Φοίτηση και Σχολική Ζωή

1. Έναρξη ημερήσιου προγράμματος – προσέλευση μαθητών – αποχώρηση μαθητών- ασφάλεια μαθητών

Για τα θέματα που αφορούν την έναρξη του ημερήσιου σχολικού προγράμματος, την προσέλευση, αποχώρηση και ασφάλεια των μαθητών/τριών ισχύουν όσα αναφέρονται [στο κεφ. Β, άρθρο 18 του Π.Δ.79/2017, \(ΦΕΚ 109Α\)](#).

Δράσεις φορέων που υλοποιούνται στο πλαίσιο άσκησης κοινωνικής πολιτικής και δεν εντάσσονται στις εκπαιδευτικές δράσεις υλοποιούνται μετά το πέρας του ωρολογίου προγράμματος.

Εκπρόσωποι των Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων καθώς και εκπρόσωποι Συνδικαλιστικών Οργανώσεων των εκπαιδευτικών μπορούν να επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες μετά από συνεννόηση με τη Διεύθυνση του σχολείου.

2. Απουσίες μαθητών

Η φοίτηση των μαθητών/τριών στα Δημοτικά Σχολεία παρακολουθείται από τον εκπαιδευτικό της τάξης, καταγράφονται οι καθημερινές απουσίες και καταχωρίζονται στο πληροφοριακό σύστημα mySchool ([παρ. 1, άρθρο 13, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#)).

Σε περίπτωση αδικαιολόγητων απουσιών μαθητών/τριών, ακολουθούνται όσα προβλέπονται στο [ΠΔ 79/2017, άρθρο 13, παρ. 2,3,4 \(ΦΕΚ 109Α\)](#).

Στις περιπτώσεις της [παρ. 10 του άρθρου 12 του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#) ανήκουν και αυτές των μαθητών/τριών των οποίων οι γονείς αιτούνται πρόωγη αποχώρηση ή καθυστερημένη προσέλευση στο πρόγραμμα του σχολείου για λόγους ιατρικής υποστήριξης ή θεραπευτικής παρέμβασης των μαθητών, κατόπιν βεβαίωσης από δημόσιο φορέα, από την οποία προκύπτει η ανάγκη της ανωτέρω απουσίας και ο ακριβής χρόνος αυτής. Επισημαίνεται, ότι τόσο ο φορέας που εκδίδει την βεβαίωση, όσο και ο φορέας υλοποίησης της θεραπευτικής παρέμβασης ή ιατρικής υποστήριξης πρέπει να είναι δημόσιοι φορείς.

3. Αντιμετώπιση παιδαγωγικών θεμάτων, παιδαγωγικές συναντήσεις και ενημέρωση για θέματα αγωγής και προόδου των μαθητών και μαθητριών

Το [άρθρο 14 του ΠΔ 79/2017, \(ΦΕΚ 109Α\)](#), όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#), αναφέρεται σε θέματα: α) παιδαγωγικών συναντήσεων σχετικά με θέματα αγωγής και προόδου των μαθητών/τριών οι οποίες σκοπεύουν στην ανταλλαγή πληροφοριών, την καταγραφή προβλημάτων, τη λήψη συλλογικών αποφάσεων και την υιοθέτηση κοινών πρακτικών που εκτιμώνται ως πλέον αποτελεσματικές για τη βελτίωση της διδασκαλίας και της μάθησης, την καλύτερη οργάνωση της σχολικής ζωής, την ανάπτυξη κλίματος συνεργασίας ανάμεσα στα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας και εν γένει την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου β) ενημέρωσης των γονέων/κηδεμόνων για τη σχολική εργασία, την πρόοδο των μαθητών/τριών και για θέματα αγωγής ή ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία του σχολείου και γ) αντιμετώπισης των περιπτώσεων των μαθητών/τριών που παρουσιάζουν σοβαρές μαθησιακές δυσκολίες ή/και προβλήματα συμπεριφοράς.

Με σκοπό την ομαλή μετάβαση των μαθητών/τριών από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό, πριν την έναρξη του διδακτικού έτους για τους μαθητές, **ο Σύλλογος Διδασκόντων των νηπιαγωγείων πραγματοποιεί παιδαγωγικές συναντήσεις με τους Διευθυντές/τριες των συστεγαζόμενων ή όμορων με τα νηπιαγωγεία Δημοτικών Σχολείων και με τους εκπαιδευτικούς που θα διδάξουν στην Α΄ Τάξη Δημοτικού, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν τη διδασκαλία και τη μάθηση στο νηπιαγωγείο και το Δημοτικό Σχολείο και θέματα αγωγής και προόδου των μαθητών/τριών των νηπιαγωγείων που πρόκειται να φοιτήσουν στο Δημοτικό Σχολείο ([άρθρο 14 παρ. 3 ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#)).**

Η αλλαγή σχολείου για μαθητή/τρια, όπως προβλέπεται στην [παρ. 5 του άρθρου 14 του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#) όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#), είναι μέτρο παιδαγωγικού ελέγχου και μπορεί να γίνει με απόφαση του συλλόγου διδασκόντων και τη συναίνεση του γονέα/κηδεμόνα, αφού έχει εφαρμοστεί η προβλεπόμενη διαδικασία που περιγράφεται στην ανωτέρω παράγραφο.

4. Σχολικές Βιβλιοθήκες

Κάθε Σχολική Βιβλιοθήκη αποτελεί μεταξύ άλλων εναλλακτικό περιβάλλον μάθησης, χώρο κοινωνικοποίησης και προαγωγής της φιλαναγνωσίας καθώς και ένα χρήσιμο, υποστηρικτικό εργαλείο για την οργάνωση και διεξαγωγή της διδασκαλίας. Με την με αρ. πρωτ. [Φ14/22511/Δ1/9-2-2018 \(ΦΕΚ 688B\)](#) Υπουργική Απόφαση με θέμα «Ίδρυση Δικτύου Σχολικών Βιβλιοθηκών Δημόσιων Δημοτικών Σχολείων» και την με αρ. πρωτ. [Φ17/43829/Δ1/15-3-2018](#) Εγκύκλιο του Υ.ΠΑΙ.Θ. με θέμα «Λειτουργία Συστήματος Δικτύου Σχολικών Βιβλιοθηκών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση» ιδρύεται Δίκτυο Σχολικών Βιβλιοθηκών, στο οποίο εντάσσονται τα Δημόσια Δημοτικά Σχολεία που διαθέτουν αυτόνομο χώρο για τη φιλοξενία της Σχολικής Βιβλιοθήκης. Το Σύστημα Δικτύου Σχολικών Βιβλιοθηκών, παραμένει ανοικτό και διευρύνεται με τις εγγραφές νέων μελών, ύστερα από σχετική πρόσκληση ενδιαφέροντος προς τις σχολικές μονάδες από το Υ.ΠΑΙ.Θ. Στο Δίκτυο Σχολικών Βιβλιοθηκών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης έχουν ενταχθεί 1576 Δημόσια Δημοτικά Σχολεία σύμφωνα με τις με Υπουργικές Αποφάσεις: α) [Φ17/72957/Δ1/8-5-2018 \(ΦΕΚ 2563B\)](#) β) [Φ.17/47528/Δ1/28-3-2019 \(ΦΕΚ 1097B\)](#).

Για την οργάνωση και λειτουργία της Σχολικής Βιβλιοθήκης ισχύουν όσα αναφέρονται στην με αρ. πρωτ. [Φ.17/139463/Δ1/28-8-2018](#) εγκύκλιο του Υ.ΠΑΙ.Θ.

5. Σχολικές δράσεις στο πλαίσιο της σχολικής ζωής (διδασκτικές επισκέψεις - Εκδρομές)

Στο [άρθρο 16 του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#), όπως τροποποιήθηκε από [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#) και [το άρθρο 204 του ν. 4610 \(ΦΕΚ 70Α/2019\)](#), αναφέρονται οι προϋποθέσεις και οι όροι για την πραγματοποίηση εκδρομών και διδακτικών επισκέψεων των Δημοτικών Σχολείων και εν γένει όλων των σχολικών δράσεων που λαμβάνουν χώρα εντός και εκτός του σχολείου που συμπληρώνουν και εμπλουτίζουν τα προγράμματα σπουδών.

Οι σχολικές δράσεις και οι διδακτικές επισκέψεις που περιγράφονται [στο άρθρο 16 του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#) όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#) και [το άρθρο 204 του ν. 4610 \(ΦΕΚ 70Α/2019\)](#), απαιτούν συμμετοχή των 2/3 των μαθητών του τμήματος που συμμετέχει σε αυτές. Εξαιρέση αποτελεί η ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή ([παρ. 6 του άρθρου 16](#)) όπως τροποποιήθηκε με [το άρθρο 23, ν. 4559/2018 \(ΦΕΚ142Α\)](#), για την οποία απαιτείται συμμετοχή των 3/4 του συνόλου των μαθητών των τάξεων για τις οποίες οργανώνεται η ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή.

Επισημαίνεται ότι εφεξής, οι μετακινήσεις στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό (με ή χωρίς διανυκτερεύσεις) που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ανταλλαγών και φιλοξενίας ειδικών φορέων, πραγματοποιούνται με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης [άρθρο 16 παρ. 7 του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#).

Σχετικά με τις μετακινήσεις μαθητών Δημοτικών Σχολείων στη Βουλή των Ελλήνων και στο Εργαστήρι Δημοκρατίας και λαμβάνοντας υπόψη την [παρ. 7, του άρθρου 16](#), του νέου [ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#), σας γνωρίζουμε ότι: α) η έγκριση μετακίνησης, όταν αυτή περιλαμβάνει διανυκτερεύσεις, δίδεται πλέον από τον οικείο Περιφερειακό Δ/ντή Εκπ/σης και β) η έγκριση μετακίνησης χωρίς διανυκτερεύσεις εξακολουθεί να δίδεται από το Δ/ντή της οικείας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

6. Αξιολόγηση μαθητών – επανάληψη τάξης στο Δημοτικό Σχολείο

Για την αξιολόγηση των μαθητών και την επανάληψη τάξης στο Δημοτικό Σχολείο ισχύουν όσα προβλέπονται από τα [Π.Δ. 8/1995 \(ΦΕΚ 3Α\)](#) & [Π.Δ. 121/1995 \(ΦΕΚ 75Α\)](#) και [ΥΑ αριθμ. Φ.7Α/ΦΜ/212191/Δ1/4-12-2017 ΦΕΚ 4358Β](#).

7. Ενημέρωση μαθητών για το περιεχόμενο ανακοινώσεων – προσκλήσεων

Το περιεχόμενο ανακοινώσεων, προσκλήσεων καθώς και κάθε εκπαιδευτικού υλικού, έντυπου και ηλεκτρονικού, το οποίο προέρχεται από διάφορους οργανισμούς, οργανώσεις, φορείς ή ιδιώτες, δεν ανακοινώνεται στους μαθητές/τριες χωρίς τη σχετική έγκριση από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υ.ΠΑΙ.Θ., σύμφωνα με την υπ' [αριθ. 144456/Γ2/20-12-2005](#) εγκύκλιο.

8. Χρήση κινητών τηλεφώνων και ηλεκτρονικών συσκευών

Για τη χρήση κινητών τηλεφώνων και άλλων ηλεκτρονικών συσκευών μέσα στο χώρο του σχολείου ισχύει η με αριθ. πρωτ. [Φ.25/103373/Δ1/22-6-2018](#) εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ. με θέμα «Χρήση Κινητών Τηλεφώνων και Ηλεκτρονικών Συσκευών στις σχολικές μονάδες».

Επισημαίνεται ότι δεν επιτρέπεται η χρήση ή η λειτουργία καμερών ασφαλείας στους σχολικούς χώρους κατά τη διάρκεια λειτουργίας του σχολείου ([Φ.25/103373/Δ1/22-6-2018](#)).

9. Διόρθωση προσωπικών στοιχείων μαθητών στο Βιβλίο Μητρώου και Προόδου

Τα προσωπικά στοιχεία των μαθητών διορθώνονται στο Βιβλίο Μητρώου και Προόδου σύμφωνα με την υπ' αριθ. [Φ.6/277/56425/Γ1/17-5-2011](#) εγκύκλιο του Υ.ΠΑΙ.Θ.

10. Απώλεια τίτλων σπουδών

Για την έκδοση αποδεικτικών απολύσεως ή πιστοποιητικών σπουδών, εξαιτίας της απώλειας αντίστοιχων «τίτλων σπουδών» ισχύει η με [αριθ. 116153/Γ2/17-10-2007](#) εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ.

11. Σχολικά Γεύματα

Στις σχολικές μονάδες του Ενιαίου τύπου Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου στις οποίες υλοποιείται το πρόγραμμα «Σχολικά Γεύματα», λαμβάνονται υπόψη οι προβλέψεις της [ΥΑ Φ.14/ΦΜ/126841/Δ1/09-08-2019 \(ΦΕΚ 3210Β/2019\)](#).

Γ. Μαθητική Μέριμνα

1. Προστασία από σεισμούς και φυσικές καταστροφές

Στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου, ο Διευθυντής/τρια του σχολείου σε συνεργασία με τον σύλλογο διδασκόντων:

α) επικαιροποιούν το «Σχέδιο Μνημονίου Ενεργειών για τη Διαχείριση του Σεισμικού Κινδύνου στη σχολική μονάδα» που βρίσκεται στη [σχετική σελίδα Ο.Α.Σ.Π.](#) και προβαίνουν σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες που προβλέπονται πριν από τον σεισμό καθώς και στον **προγραμματισμό** και **υλοποίηση** των απαραίτητων ασκήσεων ετοιμότητας κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους.

β) επικαιροποιούν τον «[Εσωτερικό Κανονισμό Σχολικής Μονάδας \(ΔΑΙ\)](#) και [Μνημόνιο Ενεργειών για τη διαχείριση πυρκαγιών, ακραίων καιρικών φαινομένων, τεχνολογικών καταστροφών και ΧΒΡΠ περιστατικών](#)», λαμβάνοντας υπόψη τις οδηγίες προστασίας για όλες τις μορφές φυσικών καταστροφών, ενημερώνουν τους μαθητές/τριες και τους γονείς/κηδεμόνες για τους βασικούς κανόνες και τρόπους αντίδρασης κατά την εκδήλωση των φαινομένων.

2. Εμβολιασμός μαθητών και φαρμακευτική αγωγή μαθητών εντός σχολικού ωραρίου

Σε ό,τι αφορά τον εμβολιασμό των μαθητών/τριών ισχύει η με αριθ. πρωτ: [Φ.6/451/115136/Γ1/16-09-2010](#) εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ.

Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται η χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής σε μαθητές/τριες, εντός του σχολικού ωραρίου, ισχύουν όσα αναφέρονται στην με αριθ. [Φ.7/495/123484/Γ1/4-10-2010](#) εγκύκλιο του Υ.ΠΑΙ.Θ.

3. Εγγραφή και φοίτηση μαθητών Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων

Α. Για την εγγραφή και την υποστήριξη της σχολικής φοίτησης των μαθητών Ρομά ισχύουν: οι [παρ. 13 & 14 του αρθρ. 7 του ΠΔ 79/2017 \(ΦΕΚ 109Α\)](#), η με [αριθ. Φ.4/155/Γ1/1237/11-9-96 \(ΦΕΚ 893Β\)Υ.Α.](#) και οι με [αριθ. πρωτ. 116184/Γ1/10-9-2008](#), [Φ.3/960/102679/Γ1/20-8-2010](#), [180644/Γ1/26-11-2013](#) εγκύκλιοι του Υ.ΠΑΙ.Θ. Οι μαθητές/τριες που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (Ρομά, αιτούντων διεθνούς προστασίας) εγγράφονται στο Ολοήμερο Πρόγραμμα χωρίς προϋποθέσεις.

Β. Για την εγγραφή και την υποστήριξη της σχολικής φοίτησης μαθητών γονιών αιτούντων διεθνούς προστασίας στις σχολικές μονάδες που λειτουργούν ΔΥΕΠ προβλέπονται: α) Δελτίο Αιτούντος Διεθνή Προστασία της Υπηρεσίας Ασύλου ή άλλου ισοδύναμου, μέσω του οποίου διασφαλίζεται η ταυτοπροσωπία των μαθητών/τριών, β) Ατομικό Δελτίο Υγείας Μαθητή (ΑΔΥΜ), αναγκαίο για τη συμμετοχή έκαστου μαθητή/τριας στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής και γ) Διεθνές πιστοποιητικό εμβολιασμών ή προφύλαξης, αναγκαίο για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας. Σε περίπτωση που τα εν λόγω δικαιολογητικά δεν προσκομισθούν εγκαίρως, ο γονέας/κηδεμόνας του μαθητή/τριας ή ο Συντονιστής του κέντρου υποδοχής από το οποίο προέρχεται ο μαθητής/τρια, αναλαμβάνει με δήλωσή του να τα προσκομίσει σε σύντομο χρονικό διάστημα. Σε περιπτώσεις μη προσκόμισής τους σε εύλογο χρονικό διάστημα, ο Διευθυντής/ντρια του Δημοτικού Σχολείου ενημερώνει την οικεία Διεύθυνση Εκπαίδευσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Σε κάθε περίπτωση οι Διευθυντές/τριες και προϊστάμενοι/νες των σχολικών μονάδων για την υποστήριξη της φοίτησης των μαθητών Ρομά και για τις εγγραφές των μαθητών αιτούντων διεθνούς προστασίας τόσο στις ΔΥΕΠ όσο και στις τάξεις των σχολικών μονάδων εφαρμόζουν όσα προβλέπονται στην εγκύκλιο [Φ6/58025/Δ1/12-4-2019 ΑΔΑ: 6Λ104653ΠΣ-6ΞΓ](#) του Υ.ΠΑΙ.Θ.

4. Ισότιμη πρόσβαση στην Εκπαίδευση – Αντιμετώπιση της μαθητικής διαρροής

Σύμφωνα με τη με αριθ. πρωτ. [Φ1/120367/Δ1/16-7-2018 Υπουργική Απόφαση \(ΦΕΚ 3236Β\)](#) με θέμα: «Ρυθμίσεις Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΖΕΠ) - Ίδρυση Τάξεων Υποδοχής ΖΕΠ σε σχολικές μονάδες ΠΕ», ορίζονται ως Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΖΕΠ) όλες οι Περιφερειακές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, στις οποίες εντάσσονται σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, όπου δύνανται να λειτουργήσουν Τάξεις Υποδοχής ΖΕΠ (ΤΥ ΖΕΠ). Για το σχολικό έτος 2019-20 ισχύουν οι προβλέψεις της ΥΑ «Ένταξη Σχολικών Μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στις Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΖΕΠ)» [Φ1/108909/Δ1/4-7-2019 Υπουργική Απόφαση \(ΦΕΚ 2891Β\)](#).

Η ίδρυση και λειτουργία των Τάξεων Υποδοχής ΖΕΠ έχει ως στόχο την συμμετοχική – ενεργητική και αποτελεσματική εκπαίδευση των μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που δεν έχουν την απαιτούμενη γνώση της ελληνικής γλώσσας (Αλλοδαπών, Παλινοστούτων, Προσφύγων, Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων, κτλ) με στόχο την ομαλή ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα.

5. Δικαιώματα μαθητών των οποίων οι γονείς βρίσκονται σε διάσταση ή είναι διαζευγμένοι

Για τα δικαιώματα παιδιών-μαθητών των οποίων οι γονείς βρίσκονται σε διάσταση ή είναι διαζευγμένοι και ο ένας από αυτούς δεν ασκεί την επιμέλειά τους ισχύει η με αριθ. [Φ7 /517/127893/Γ1/13-10-2010](#) εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ.

6. Ενημέρωση εκπαιδευτικών-Αντιμετώπιση επιμέρους θεμάτων

Ο Διευθυντής/τρια του σχολείου οφείλει να ενημερώνει τόσο για θέματα εκπαιδευτικής νομοθεσίας όσο και για το περιεχόμενο των κείμενων διατάξεων τους εκπαιδευτικούς του σχολείου. Με σκοπό την έγκαιρη ενημέρωση των εκπαιδευτικών καθώς και για οικολογικούς – περιβαλλοντικούς λόγους, απλουστεύεται η διαδικασία ενημέρωσης και κάθε διοικητικό έγγραφο αποστέλλεται από τη Διεύθυνση του σχολείου στις διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους (e-mail).

Για κάθε θέμα που παρουσιάζεται στα σχολεία και δεν επιλύεται σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, ενημερώνεται άμεσα ο Περιφερειακός Διευθυντής Εκπαίδευσης από τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου και τους Διευθυντές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης οι οποίοι και δίνουν σχετικές οδηγίες για την αντιμετώπισή του.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ)

1. Περιφερειακές Δ/νσεις Εκ/σης της χώρας (έδρες τους)
2. Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου Π.Ε. (μέσω Περιφ. Δ/νσεων Εκπ/σης)
3. Δ/νσεις Π.Ε. της χώρας (έδρες τους)
4. Δημοτικά σχολεία της χώρας (μέσω Δ/νσεων Π.Ε.)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού κας Ζαχαράκη
3. Γραφείο Γενικής Γραμματέα κας Γκίκα
4. Γραφείο Γενικής Δ/νσης Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Π.Ε. & Δ.Ε.
5. Δ/νση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
6. Δ/νση Παιδείας Ομογενών Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Ξένων και Μειονοτικών Σχολείων
7. Γ.Ε.ΠΟ.
8. Αυτοτελής Δ/νση Ιδιωτικής Εκπ/σης
9. Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Π.Ε.- Τμήμα Α΄
10. Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Π.Ε.- Τμήμα Β΄
11. Π.Σ. myschool